

KTH Matematik

**Tentamenskrivning i Matematik IV , 5B1230 Matematik IV, del 1
och del 2**

Tisdagen den 30 maj, 2006, kl 8.00 - 13.00

Hjälpmedel BETA, Mathematics Handbook

Redovisa lösningarna på ett sådant sätt att beräkningar är lätta att följa.

Svaren skall ges på reell form.

Del 1 är avsedd för betyg 3 och omfattar 6 moduler (uppgifter).

För godkänt betyg krävs 5 moduler godkända.

Del 2 är avsedd för högre betyg, 4 och 5, och omfattar 20 poäng

För betyg 4 krävs förutom godkänt på del 1 även minst 9 poäng från del 2.

För betyg 5 krävs förutom godkänt på del 1 även minst 15 poäng från del 2.

GODKÄNDA MODULER TILLGODORÄKNAS ENDAST FRÅN 2006!

Detta sker enligt följande:

Godkänd modul nr i ger uppgift nr i godkänd. $i = 1, 2, \dots, 6$.

Bonuspoäng från våren 2006 får tillgodoräknas på del 2.

Lycka till!

Del 1.

1. (Modul 1)

Givet Bernoulli's ekvation

$$y' + y = y^3.$$

(a) Finn den lösning som uppfyller $y(0) = 2$.

(b) Finn alla stationära lösningar och undersök dem med avseende på stabilitet.

2. (Modul 2)

Bestäm allmän lösning till systemet

$$\mathbf{X}' = \begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 5 & 1 \end{pmatrix} \mathbf{X}.$$

Vad händer med partiklar, som placeras i punkterna $(6, -8)$ respektive $(8, -10)$, efter lång tid?

3. (Modul 3)

Finn en lösning till ekvationen

$$y(x) = 1 - 2x + \int_0^x e^{-t} y(x-t) dt \text{ för } x > 0.$$

4. (Modul 4)

Finn den lösning till den partiella differentialekvationen

$$\frac{\partial u}{\partial t} = 2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + u, \quad 0 < x < \pi, \quad t > 0,$$

som uppfyller randvillkoren

$$u(0, t) = u(\pi, t) = 0, \quad t > 0,$$

och begynnelsevillkoret

$$u(x, 0) = 2 \sin 3x + 4 \sin 7x, \quad 0 < x < \pi.$$

5. (Modul 5)

Beräkna dubbelintegralen

$$\iint_D (3xy + 2y^2) dx dy,$$

där D är det begränsade området i första kvadranten, som begränsas av kurvorna $y = x^2$, $x + y = 6$ och x -axeln.

6. (Modul 6)

(a) Visa att fältet

$$\mathbf{F} = (ye^{xy} + 2xy, xe^{xy} + x^2)$$

är ett gradientfält.

(b) Finn en potential U sådan att $\mathbf{F} = \text{grad}(U)$.

(c) Beräkna linjeintegralen

$$\int_{\Gamma} \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r},$$

där Γ är kurvan längs cirkeln $x^2 + y^2 = 4$, i positiv riktning, från punkten $(2, 0)$ till punkten $(\sqrt{2}, \sqrt{2})$

Del 2.

1. Ett infanteriregemente marscherar över en lång bro med försumbar inre dämpning. Avvikelsen, i mm. $y(t)$ från jämviktsläget för bronns mittpunkt antas för $t > 0$ vara bestämd av ekvationen $y'' + y = f(t)$ där $f(t) = \sum_{n=0}^{999} 5\delta(t - n \cdot \pi)$, stötpåkänningen orsakad av marscherandet. $\delta(t)$ är som vanligt Diracs deltafunktion, t , tiden mäts i sekunder.
- (a) Bestäm $y(t)$ för $t > 0$ om $y(0) = y'(0) = 0$ (3p).
- (b) Beräkna speciellt, via svaret i (a) $y(t)$ för intervallen $0 < t < 2\pi$, $2\pi < t < 4\pi$ och $4\pi < t < 6\pi$.
Hur kam man förmoda att $y(t)$ ser ut för $(n - 1) \cdot 2\pi < t < n \cdot 2\pi$?
Har man skäl att tro att bron rasar till slut? (2p)

2. (a) Formulera Gauss' sats för flödesintegraler. (1p)
- (b) Visa Gauss sats för den tredje komponenten av vektorfältet (dvs. med den extra förutsättningen att första och andra komponenten av vektorfältet är noll), i det fall då ytan (Ω) är randen till en område K i rummet av formen $K = \{(x, y, z) : \phi(x, y) \leq z \leq \psi(x, y), (x, y) \in D\}$ för något område D i planet. (2p)
- (c) Använd satsen att beräkna flödet av fältet

$$\mathbf{F} = (x - 2x^3y, 3x^2y^2 - y \sin(yz), z + z \sin(yz)),$$

ut genom sfären som är centrerad i origo och med radie 2. (2p)

3. (a) Beskriv hur man under lämpliga förutsättningar kan göra variabelbyte i dubbelintegraler i planet. (Ge formel men ej bevis) (2p)
- (b) Låt $D = \{(x, y) : 2 \leq xy \leq 4, 1 \leq x - y \leq 3, x \geq 0, y \geq 0\}$.
Finn en avbildning från (x, y) till $(u, v) = (u(x, y), v(x, y))$ som avbildar området D på en rektangel. (1p)
- (c) Beräkna dubbelintegralen

$$\iint_D (x + y)^3 dx dy,$$

där D är som, ovan genom att göra ett lämpligt variabelbyte. (2p)

V.G.V

4. Kalle skall ställa upp ett icke-homogent system av differentialekvationer

$$\mathbf{X}'(t) = \mathbf{A}(t)\mathbf{X}(t) + \mathbf{B}(t),$$

med motsvarande homogena system

$$\mathbf{X}'(t) = \mathbf{A}(t)\mathbf{X}(t).$$

Han önskar bestämma 2×2 -matrisen $\mathbf{A}(t)$ och 2-dimensionella kolonnvektorn $\mathbf{B}(t)$, båda beroende av t så dessa system får vissa önskade lösningar. Vi ska hjälpa honom.

- (a) Härled hur man kan få fram matrisen $\mathbf{A}(t)$ om man känner en fundamental lösningsmatris $\phi(t)$ till det homogena systemet. (2p)
- (b) Använd detta till att bestämma matrisen $\mathbf{A}(t)$ så att

$$\mathbf{X}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ \sin(t) \end{pmatrix} \text{ och } \mathbf{X}_2 = \begin{pmatrix} -\sin(t) \\ \cos^2(t) \end{pmatrix}$$

blir lösningar till det homogena systemet. (2p)

- (c) Bestäm kolonnvektorn $\mathbf{B}(t)$ så att dessutom

$$\mathbf{X}_p = \begin{pmatrix} e^{-2t} \\ e^t \end{pmatrix}$$

blir en partikulärlösning till det icke-homogena systemet. (1p)